

Dosar nr. 3r-258/22
2-21084139-01-3r-03082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de avocatul Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolae Pașa împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr.XXXXX din XXXXX și anularea deciziei nr.78 din 18 martie 2021 cu privire la cererea prealabilă,

împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 04 iunie 2021, Nicolae Pașa, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, a depus acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat solicitând anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr. XXXXX din XXXXX și anularea deciziei nr.78 din 18 martie 2021 cu privire la cererea prealabilă.

Prin încheierea din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respins demersul înaintat de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la declararea inadmisibilității acțiunii formulate de Nicolae Pașa (f.d.93-97).

Prin hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins, ca neîntemeiată, acțiunea de contencios administrativ înaintată de Nicolae Pașa împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr.XXXXX din XXXXX și anularea deciziei nr.78 din 18 martie 2021 cu privire la cererea prealabilă (f.d.113).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 22 aprilie 2022, Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani prin care a solicitat admiterea

apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.123-125).

La 22 iulie 2022, avocatul Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, a depus recurs împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând anularea încheierii instanței de apel, cu adoptarea unei noi încheieri, prin care a constata depunerea apelului în termen și a remite cauza în instanța de fond pentru întocmirea hotărârii integrale (f.d.130-131).

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel eronat a constatat că în perioada instituirii stării de urgență termenul de atac în speță a fost suspendat. În susținerea opiniei recurentul a invocat prevederile pct.5.2.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.5 din 02 martie 2022.

Prin urmare, consideră că, termenul de apel urma să expire la 04 mai 2022, iar apelul a fost declarat la 22 aprilie 2022.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 iunie 2022 și notificată recurentului la 18 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice a avocatului Sorin Corceac (f.d.126).

Astfel, recursul depus de Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, la 22 iulie 2022 este în termen (f.d.130-131).

La 03 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de recurent împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.135).

La 22 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul depus de Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a instanței de apel, solicitând respingerea recursului (f.d.138-139).

În susținerea referinței a indicat că consideră încheierea instanței de apel legală și întemeiată, iar recursul depus de Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, este nefondat și urmează a fi respins.

Consideră că apelul declarat de Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, este tardiv, iar argumentele recurentului referitor la faptul că apelul a fost declarat în termen, sunt neîntemeiate și contrare cadrului legal.

Studiind materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de avocatul Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, urmează a fi respins din următoarele motive.

În corespundere cu articolul 241 alin.(1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de art.232 alin.(1) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, la 14 februarie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Nicolae Pașa împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr.XXXXX din XXXXX și anularea deciziei nr.78 din 18 martie 2021 cu privire la cererea prealabilă (f.d.113).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 22 aprilie 2022, Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f.d.119).

Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.123-125).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Articolul 232 alin.(1) din Codul administrativ reglementează expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii. Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. Astfel, reclamantul/apelantul trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

La caz, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 14 februarie 2022, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către apelant abia la 22 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 din 24 februarie 2022, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul țării, pe o perioadă de 60 de zile, începând cu 24 februarie 2022.

Totodată, prin dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a dispus suspendarea de drept a examinării de către instanțele de judecată a cauzelor civile, acțiunilor în contenciosul administrativ, procedurilor de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ, proceselor penale, cauzelor contravenționale și procedurilor de executare silită.

Instanța de recurs reține că, potrivit pct.5 din Dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin derogare de la Capitolul VI al Legii Nr.212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, pe perioada stării de urgență s-au stabilit următoarele măsuri specifice în domeniul justiției: 5.2 Acțiunile în contenciosul administrativ, 5.2.2 Termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Ulterior, prin Dispoziția nr.13 din 31 martie 2022 a Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr.5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu 04 aprilie 2022.

Iar potrivit pct.2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte

potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct.2.

Astfel, deși termenul de declarare a recursului urma să curgă din 03 martie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării deciziei contestate și urma să expire la 01 aprilie 2022, instanța de recurs relevă că, termenul de exercitare a căilor de atac a fost întrerupt în perioada 02 martie 2022 – 03 aprilie 2022.

Având în vedere circumstanțele sus-menționate, ultima zi de depunere a apelului pentru apelantului/recurentul Nicolae Pașa, a fost data de 18 aprilie 2022, zi de luni, ținând cont atât de data pronunțării dispozitivului hotărârii instanței de fond, cât și perioada de întrerupere a termenelor de contestare.

În pofida celor enunțate supra, Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, a depus apelul împotriva hotărârii instanței de fond, cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ. Or, termenul-limită de declarare a apelului a expirat la 18 aprilie 2022 inclusiv, pe când apelul a fost depus la Curtea de Apel Chișinău tocmai la 22 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice.

De altfel, Nicolae Pașa începând cu 15 februarie 2022 – până la 18 aprilie 2022 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a declara apel în interiorul termenului legal prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă

o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Totodată, conform art.237 din Codul Administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Totodată, conform art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs notează că, în cazul din speță, apelantul/recurentul Nicolae Pașa nu a făcut uz de dreptul procedural respectiv și nu a solicitat repunerea în termenul de depunere apelului.

În lumina acestor circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Nicolae Pașa, prin intermediul avocatului Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În acest context, prin prisma celor constatate, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele invocate de recurent, prin intermediul reprezentantului său, în conținutul cererii de recurs.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de Nicolae Pașa, reprezentat de Sorin Corceac, împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de avocatul Sorin Corceac, în interesele lui Nicolae Pașa, și se menține încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Aliona Miron